

چکیده:

معسر کسی است که به واسطه نداشتن دارایی یا دسترسی نداشتن به مالش توانایی پرداخت هزینه محاکمه (هزینه دادرسی) یا دیون خود را ندارد. در واقع هر کس محکوم به پرداخت مالی به دیگری شود چه به صورت استرداد عین یا قیمت یا مثل آن یا ضرر و زیان ناشی از جرم و یا دیه و آن را پرداخت نکند، دادگاه او را الزام به پرداخت می‌کند لذا انجام معاملات اینگونه اشخاص و انعقاد قراردادها نافذ نبوده و معذوریت شخص معسر با موانع و محدودیت‌هایی مواجه است. از الزامات قرارداد مکلف بودن متعهد به اجرای تعهدی است که آن را منعقد نموده است. اما این تعهد، مطلق نیست و اجرای تعهد منوط به امکان آنست. چنانکه اجرای تعهد ناممکن گردد، این التزام از بین خواهد رفت زیرا نمی‌توان متعهد را به امری محال و ناممکن مأخوذ دانست. عدم امکان اجرای قرارداد، ممکن است به سبب بی‌مبالاتی و تقصیر طرفین قرارداد، یا به‌گونه‌ای قابل انتساب به آنان باشد این امکان نیز وجود دارد که متعاقدين نقشی در شرایط بوجود آمده نداشته باشند. به عبارت دیگر انجام نشدن تعهد، خارج از خواست و اراده آنان باشد. در مورد اینکه اعسار شخص چگونه ثابت می‌شود و معاملات وی چه حکمی دارد از این قوانین مستفاد است که امکان اجرا از شرائط اساسی صحت هر عقدی است. از دیدگاه حقوق موضوعه، تعذر اجرای قرارداد ممکن است کیفیت و اشکال گوناگونی داشته باشد. تعذر گاهی دائم و گاهی موقت است، گاهی مطلق و گاهی نسبی. تعذر ممکن است نسبت به جزئی از موضوع قرارداد پیش آید، یا نسبت به همه آن. بر حسب اینکه تعذر چه ماهیت و کیفیتی داشته باشد، تاثیرگذاری آن بر قرارداد نیز متفاوت خواهد بود. در حقوق انگلیس این موارد کمی متفاوت تر است. که در این تحقیق به بررسی این مسائل در حقوق ایران و انگلیس پرداخته شده است.

واژگان کلیدی: اجرای قرارداد، اعسار، معذوریت شخص، حقوق ایران، حقوق کامن لا